

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XIV — Nr. 219

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 2 aprilie 2002

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 52 din 19 februarie 2002 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare	1-3		
HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
271. — Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea sistemelor computerizate de rezervare în transportul aerian.....			3-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 52 din 19 februarie 2002

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare

Nicolae Popa — președinte
Costică Bulai — judecător
Nicolae Cochinescu — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Ioan Vida — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Doina Suliman — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Ital Trading Company” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 14.232/1999 al Judecătoriai Sectorului 2 al Municipiului București, de Societatea Comercială „Azomureș” — S.A. din Târgu Mureș în Dosarul nr. 2.982/2001 al Judecătoriai Târgu Mureș și de Societatea Comercială „Transcorind” — S.A. din Târgu Mureș în Dosarul nr. 2.904/2001 al Tribunalului Mureș — Secția comercială și de contencios administrativ.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 270C/2001, nr. 323C/2001 și nr. 401C/2001 au un conținut identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, coroborate cu cele ale art. 164 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea dosarelor nr. 323C/2001 și nr. 401C/2001 la Dosarul nr. 270C/2001, care este primul înregistrat.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 3 și 7 alin. 1 și 2 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, cu modificările ulterioare, ca fiind neîntemeiată. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor alin. 3 al pct. 7 al aceluiași articol, se consideră că aceasta este inadmisibilă, deoarece dispozițiile legale criticate fac referire la Legea nr. 76/1992, care a fost abrogată expres potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/1997 cu privire la diminuarea blocajului financiar și a pierderilor din economie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 29 mai 1999, pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 al Municipiului București în Dosarul nr. 14.232/1999, Încheierea din 15 iunie 2001, pronunțată de Judecătoria Târgu Mureș în Dosarul nr. 2.982/2001, și Încheierea din 19 octombrie 2001, pronunțată de Tribunalul Mureș — Secția comercială și de contencios administrativ în Dosarul nr. 2.904/2001, **Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de societățile comerciale „Ital Trading Company” — S.R.L. din București, „Azomureș” — S.A. din Târgu Mureș și „Transcorind” — S.A. din Târgu Mureș.**

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile legale criticate sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1), art. 41 alin. (1), (2), (7) și (8), art. 49, art. 134 alin. (1), alin. (2) lit. a) și b) și alin. (7), precum și ale art. 135 alin. (1) și (6), întrucât constituie „o formă mascată de confiscare a unor bunuri dobândite în mod licit, în baza unor relații comerciale”. De asemenea, se arată că „Statul nu asigură nici garantarea proprietății private și nici libertatea comerțului, agentul economic intern fiind pus în situația de a răspunde cu patrimoniul său chiar pentru situațiile în care nu are vreo formă de vinovăție [...]”.

Instanțele de judecată, exprimându-și opinia, apreciază că dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate, întrucât aceste texte de lege prevăd măsuri de consolidare a regimului valutar, de întărire a disciplinei financiare a agenților economici care desfășoară activități de export-import.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare a Curții Constituționale au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, apreciază că excepția este neîntemeiată, dispozițiile legale criticate fiind în concordanță cu prevederile constituționale invocate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră, de asemenea, că excepția este neîntemeiată. Se apreciază, ținând seama de jurisprudența în materie a Curții Constituționale, că nici economia de piață și nici libertatea comerțului nu justifică încălcarea obligației de repatriere a valutei și a termenului maxim de repatriere, deoarece de constituirea fondurilor valutare depinde funcționarea însăși a sistemului economic.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, rapoartele întocmite în cauze de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 28 din 28 ianuarie 1994), aprobată cu modificări prin Legea nr. 12/1995 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 27 din 7 februarie 1995).

Textele constituționale invocate de autorii excepției ca fiind încălcate sunt art. 16 alin. (1), art. 41 alin. (1), (2), (7) și (8), art. 49, art. 134 alin. (1), alin. (2) lit. a) și b) și alin. (7), precum și art. 135 alin. (1) și (6).

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

I. Cu privire la constituționalitatea pct. 3 al art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 (care instituie modalitățile și termenele de repatriere a valutei rezultate din actele de comerț internațional realizate de agenții economici), precum și a pct. 7 alin. 1 și 2 al aceluiași articol (care prevede sancțiunile în cazul nerespectării acestor termene), Curtea s-a pronunțat prin numeroase decizii, constatând că aceste dispoziții legale sunt constituționale, în esență, pentru următoarele motive:

— dispozițiile art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, aprobată cu modificări prin Legea nr. 12/1995 și modificată prin Legea nr. 105/1997, nu contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 41 alin. (7), deoarece nu se instituie „o confiscare mascată”, ci se prevăd măsuri de consolidare a regimului valutar, de întărire a disciplinei financiare a agenților economici care desfășoară activități de import-export, prevăzându-se obligația acestora de repatriere a valutei, precum și sancțiuni pentru nerespectarea acestei obligații, nerespectare care constituie contravenție;

— conform alin. (1) al art. 41 din Constituție, *„Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege”,* iar în temeiul alin. (8) al art. 41 din Constituție, *„Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii”;*

— se constată că aceste prevederi constituționale au fost respectate, deoarece limitele dreptului de proprietate au fost stabilite prin lege (Legea nr. 12/1995 prin care a fost aprobată cu modificări Ordonanța Guvernului nr. 18/1994), iar amenziile contravenționale prevăzute la pct. 7 al art. IV din ordonanța criticată sunt, de asemenea, prevăzute în condițiile legii;

— se consideră că protecția proprietății private și, respectiv, a averii dobândite în mod licit, care nu poate fi confiscată, nu justifică utilizarea bunurilor proprietate privată, indiferent de natura lor, pentru nesocotirea unui interes național, așa cum este cel al asigurării disponibilităților valutare necesare asigurării obligațiilor externe de plată ale economiei (în același sens Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 64 din 14 aprilie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 220 din 16 iunie 1998);

— se observă că art. 49 din Constituție nu are incidență în cauză, deoarece se referă la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale cetățenilor, iar nu ale unor societăți comerciale;

— dispozițiile legale criticate nu contravin nici prevederilor constituționale ale art. 134 alin. (1), alin. (2) lit. a) și b) și alin. (7) și ale art. 135 alin. (1) și (6), ci, dimpotrivă, acestea sunt respectate, deoarece tocmai în temeiul art. 134 alin. (2) lit. b) *„Statul trebuie să asigure: [...] b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară”.* Această obligație fundamentală a fost respectată de Guvern și Parlament, ordonanța criticată având ca scop însăși protejarea intereselor naționale prin consolidarea regimului valutar, asigurarea disponibilităților valutare necesare îndeplinirii obligațiilor externe de plată ale economiei. Nici economia de piață și nici libertatea comerțului nu justifică încălcarea obligației de repatriere a valutei și a termenului legal maxim de repatriere, deoarece de constituirea fondurilor valutare depinde însăși funcționarea sistemului economic, astfel încât autonomia juridică a agenților economici în activitatea de comerț exterior nu se poate realiza decât cu respectarea acestor obligații.

În acest sens Curtea Constituțională s-a pronunțat prin numeroase decizii, ca, de exemplu, Decizia nr. 60 din 31 martie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 18 mai 1998, și Decizia nr. 104 din 6 iunie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 383 din 16 august 2000.

Întrucât nu au intervenit elemente noi de natură să determine o schimbare a jurisprudenței Curții, soluția și considerentele din deciziile amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

Referitor la susținerea potrivit căreia textele de lege criticate contravin art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea constată că aceste prevederi constituționale nu au incidență în cauză, deoa-

rece acestea consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor, iar nu a unor societăți comerciale.

În sfârșit, Curtea constată că aspectele legate de existența sau inexistența culpei nu țin de constituționalitatea textelor de lege criticate, ci constituie împrejurări a căror apreciere aparține competenței instanței de judecată.

Îl. În legătură cu dispozițiile alineatului final al pct. 7 al art. IV din ordonanța supusă controlului de constituționalitate, Curtea constată că acestea fac referire la Legea nr. 76/1992, lege abrogată expres prin art. 11 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/1997 cu privire la diminuarea blocajului financiar și a pierderilor din economie (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 22 aprilie 1997). Ca urmare, în cazul depășirii termenului prevăzut la alineatul final al pct. 7 al art. IV

din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, nu se vor mai putea aplica sancțiunile reglementate prin Legea nr. 76/1992, la care se aplică o majorare de 50%, deoarece un text legal care face trimitere la o normă care, între timp, a ieșit din vigoare nu mai produce efecte juridice. În consecință, prevederile alineatului final al pct. 7 al art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 nu pot constitui obiectul controlului de constituționalitate, având în vedere că, potrivit art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională are competența de a decide numai asupra normelor juridice în vigoare. Prin urmare, în temeiul alin. (6) al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, excepția de neconstituționalitate a alineatului final al pct. 7 al art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 apare ca fiind inadmisibilă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi în ceea ce privește dispozițiile art. IV pct. 7 alin. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 7 alin. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Ital Trading Company” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 14.232/1999 al Judecătorei Sectorului 2 al Municipiului București, de Societatea Comercială „Azomures” — S.A. din Târgu Mureș în Dosarul nr. 2.982/2001 al Judecătorei Târgu Mureș și de Societatea Comercială „Transcorind” — S.A. din Târgu Mureș în Dosarul nr. 2.904/2001 al Tribunalului Mureș — Secția comercială și de contencios administrativ.

2. Respinge, ca fiind neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 3 și 7 alin. 1 și 2 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de aceiași autori în aceleași dosare.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 19 februarie 2002.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea sistemelor computerizate de rezervare în transportul aerian

În temeiul prevederilor art. 107 din Constituția României și ale art. 57 pct. 5 din Acordul european instituind o asocieră între România, pe de o parte, Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 1 februarie 1993, ratificat prin Legea nr. 20/1993, cu amendamentele ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul privind utilizarea sistemelor computerizate de rezervare în transportul aerian, denumit în continuare *regulament*, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — (1) Controlul respectării de către furnizorii de sistem, transportatorii și abonații a prevederilor regulamentului prevăzut la art. 1 se efectuează de către persoane desemnate prin ordin al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței.

(2) Furnizorii de sistem, transportatorii și abonații au obligația de a pune la dispoziție persoanelor menționate la alin. (1) toate documentele solicitate de acestea, necesare efectuării acțiunii de control dispuse prin ordin al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței.

Art. 3. — Constituie contravenții următoarele fapte:

a) nerespectarea de către furnizorii de sistem a prevederilor art. 3 alin. (2) și (3) lit. a) și b), ale art. 6 alin. (2) și (4), ale art. 7 alin. (2), ale art. 8 alin. (2) și (3), ale art. 11 alin. (2) și (3), ale art. 13 alin. (2), ale art. 15 alin. (1) și (3) și ale art. 17 din regulament;

b) nerespectarea de către transportatorii a prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), ale art. 10 și ale art. 14 alin. (2) din regulament;

c) nerespectarea de către abonații a prevederilor art. 12 din regulament.

Art. 4. — Contravențiile prevăzute la art. 3 se sancționează după cum urmează:

a) contravențiile prevăzute la lit. a), cu amendă de 100.000.000 lei;

b) contravențiile prevăzute la lit. b), cu amendă de 50.000.000 lei;

c) contravențiile prevăzute la lit. c), cu amendă de 20.000.000 lei.

Art. 5. — Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac, cu respectarea dispozițiilor legale, de către persoanele

împuternicite prin ordin al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței.

Art. 6. — Contravențiilor prevăzute la art. 3 li se aplică dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

Art. 7. — Prezenta hotărâre intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PRIM-MINIȘTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul lucrărilor publice, transporturilor și locuinței,
Miron Tudor Mitrea

Ministrul comunicațiilor și tehnologiei informației,
Dan Nica

Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 21 martie 2002.
Nr. 271.

ANEXĂ

REGULAMENT

privind utilizarea sistemelor computerizate de rezervare în transportul aerian

ARTICOLUL 1

(1) Prezentul regulament cuprinde normele de utilizare a sistemelor computerizate de rezervare, care conțin produse de transport aerian, utilizate pe teritoriul României, indiferent de:

a) statutul sau naționalitatea furnizorului de sistem;

b) sursa de informații utilizată sau localizarea unității centrale de procesare a datelor;

c) localizarea geografică a aeroporturilor între care este efectuat transportul aerian.

(2) Prezentul regulament se aplică și în cazul în care în afișajul principal al sistemelor de rezervare menționate la alin. (1) sunt încorporate și produse de transport feroviar.

ARTICOLUL 2

În sensul prezentului regulament, prin următorii termeni se înțelege:

a) *produs de transport aerian independent* — transportul pe calea aerului al unui pasager între două aeroporturi, incluzând orice servicii auxiliare aferente și avantaje suplimentare oferite spre vânzare și/sau vândute ca parte integrantă a produsului respectiv;

b) *produs de transport aerian combinat* — o combinație prestabilită între un produs de transport aerian independent și alte servicii care nu sunt auxiliare transportului aerian, oferite spre vânzare și/sau vândute împreună, incluse în același tarif;

c) *produs de transport aerian* — atât produsele de transport aerian independente, cât și cele combinate;

d) *serviciu aerian regulat* — o serie de zboruri având următoarele caracteristici:

— sunt efectuate de o aeronavă pentru transportul de pasageri, marfă și/sau de poștă, contra cost, de o asemenea manieră încât pentru fiecare zbor locurile sunt oferite consumatorilor spre vânzare individual, fie direct de transportatorul aerian, fie de agenții autorizați ai acestuia;

— sunt operate astfel încât să asigure traficul între aceleași două sau mai multe puncte:

• după un orar publicat; sau

• prin zboruri cu o regularitate sau frecvență care îi conferă caracterul unei serii sistematice;

e) *tarif* — prețul plătit pentru produsele de transport aerian independente și condițiile de aplicare a prețului respectiv;

f) *sistem computerizat de rezervare*, denumit în continuare *SCR*, — un sistem computerizat care conține, printre altele, informații despre transportatorii aeri, referitoare la orare, disponibilități, tarife și servicii conexe, oferind sau neoferind facilități prin care se pot face rezervări ori se pot emite bilete, în măsura în care unele sau toate aceste servicii sunt puse la dispoziție abonaților;

g) *facilități de distribuție* — facilitățile asigurate de către un furnizor de sistem pentru oferirea de informații despre orarele transportatorilor, disponibilități, tarife și servicii conexe, precum și pentru efectuarea de rezervări, emiterea de bilete sau orice alte servicii aferente;

h) *furnizor de sistem* — orice persoană juridică, inclusiv filialele acesteia, responsabilă de exploatarea sau comercializarea unui SCR;

i) *transportator principal* — orice transportator aerian care, direct sau indirect, singur sau împreună cu alții, deține sau are controlul efectiv asupra unui furnizor de sistem, precum și orice transportator aerian pe care transportatorul principal îl deține sau pe care îl controlează efectiv;

j) *control efectiv* — o relație constituită din drepturi, contracte sau orice alte mijloace care, separat ori împreună și în conformitate cu prevederile legale aplicabile, oferă posibilitatea de exercitare directă sau indirectă a unei influențe decisive asupra unei întreprinderi — transportatori și/sau furnizori de sistem — prin:

— dreptul de a utiliza parțial sau în totalitate activele întreprinderii;

— drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă în privința componenței, votului ori deciziilor structurilor de conducere ale întreprinderii sau conferă în orice alt mod influența decisivă în conducerea afacerilor întreprinderii;

k) *transportator afiliat* — transportatorul aerian care are un contract cu un furnizor de sistem pentru distribuirea produselor de transport aerian prin intermediul unui SCR. În măsura în care un transportator principal utilizează facilitățile propriului SCR, el va fi considerat transportator afiliat;

l) *abonat* — o persoană, alta decât un consumator sau transportator afiliat, care utilizează un SCR în baza unui contract sau a oricărui alt aranjament financiar încheiat cu un furnizor de sistem. Un aranjament financiar există atunci când se efectuează o plată specifică pentru serviciile unui furnizor de sistem sau atunci când se achiziționează un produs de transport aerian;

m) *consumator* — orice persoană care este în căutare de informații cu privire la un produs de transport aerian și/sau intenționează să cumpere un astfel de produs pentru folos personal;

n) *afișaj principal* — o expunere cuprinzătoare și neutră de date privitoare la serviciile de transport aerian pe perechi de orașe, pentru o anumită perioadă;

o) *durata călătoriei* — diferența de timp dintre ora programată a plecării și cea a sosirii;

p) *îmbunătățirea serviciului* — orice produs sau serviciu, altul decât facilitățile de distribuție, oferit abonaților de către un furnizor de sistem în nume propriu și care are legătură cu un SCR;

q) *produs de transport feroviar independent* — transportul pe calea ferată al unui pasager între două gări, incluzând orice servicii auxiliare aferente și avantajele suplimentare oferite spre vânzare sau vândute ca parte integrantă a produsului respectiv;

r) *produs de transport feroviar combinat* — o combinație prestabilită a unui produs de transport feroviar independent cu alte servicii care nu sunt auxiliare transportului feroviar, oferită spre vânzare sau vândută în același tarif;

s) *produs de transport feroviar* — atât produsele de transport feroviar independent, cât și cele combinate;

t) *bilet* — un document valabil care dă dreptul la transport ori un echivalent al acestuia, inclusiv sub formă electronică, eliberat sau autorizat de către transportator ori de agentul său autorizat;

u) *rezervare dublă* — situația în care două sau mai multe rezervări sunt efectuate pentru același pasager, dar în care este evident că pasagerul respectiv nu va putea utiliza decât una dintre acestea.

ARTICOLUL 3

(1) Furnizorul de sistem poate încheia contracte sau alte acte juridice cu transportatori principali, transportatori afiliați și abonați. Furnizorul de sistem va avea personalitate juridică, respectiv calitatea de a acționa și de a fi acționat în justiție, în nume propriu, în condițiile legii.

(2) Furnizorul de sistem va permite oricărui transportator aerian să beneficieze, în mod egal și nediscriminatoriu, de facilitățile sale de distribuție, în limitele capacității sistemului respectiv și în funcție de orice alte constrângeri de ordin tehnic aflate în afara controlului furnizorului.

(3) a) Furnizorul de sistem este obligat:

— să nu impună condiții nerezonabile și discriminatorii în contractul încheiat cu transportatorul afiliat;

— să nu solicite acceptarea unor condiții suplimentare care, prin natura lor sau potrivit uzanțelor comerciale, nu au legătură cu participarea la respectivul SCR;

— să aplice aceleași condiții pentru servicii de nivel similar.

b) Furnizorul de sistem nu va impune drept condiție de afiliere a unui transportator la propriul SCR neparticiparea acestui transportator, în același timp, la un alt sistem.

c) Transportatorul afiliat va putea să rezilieze contractul încheiat cu un furnizor de sistem printr-un preaviz de cel puțin 6 luni, care nu va expira însă înainte de sfârșitul primului an al contractului. În acest caz furnizorul de sistem va avea dreptul să recupereze numai cheltuielile direct determinate de rezilierea contractului.

(4) În situația în care furnizorul de sistem decide să îmbunătățească facilitățile de distribuție oferite sau echipamentul utilizat pentru asigurarea facilităților, acesta va asigura informarea corespunzătoare și va oferi aceste îmbunătățiri tuturor transportatorilor, începând cu aceeași dată și în aceleași condiții, fiind limitat numai de constrângerile de ordin tehnic aflate în afara controlului furnizorului de sistem, și într-o asemenea manieră încât să nu existe nici o diferență între transportatorii principali și cei afiliați în ceea ce privește perioada de implementare a noilor îmbunătățiri.

ARTICOLUL 4

(1) a) Transportatorul principal nu va trata discriminatoriu un SCR concurent prin refuzul de a pune la dispoziție acestuia, la cerere și cu aceeași promptitudine ca și în cazul propriului SCR, informații privind orarele, tarifele și disponibilitățile referitoare la propriile servicii de transport aerian, similare cu cele pe care le pune la dispoziție propriului SCR, sau prin refuzul de a distribui produsele sale de transport aerian printr-un alt SCR și de a accepta sau confirma cu promptitudine o rezervare făcută printr-un SCR concurent pentru oricare dintre produsele sale de transport aerian distribuite și prin propriul SCR. Cu toate acestea, transportatorul principal nu va fi obligat să accepte și să confirme acele rezervări care nu sunt conforme cu tarifele și condițiile practicate de el.

b) Transportatorul principal nu este obligat să suporte costurile generate de activitățile prevăzute la lit. a), excepție făcând costurile cu reproducerea informațiilor de furnizat și costurile pentru rezervările acceptate. Tariful pentru rezervare datorat unui SCR pentru o rezervare acceptată, efectuată conform dispozițiilor prezentului articol, nu trebuie să depășească tariful solicitat de același SCR transportatorilor afiliați, pentru o tranzacție echivalentă.

c) Transportatorul principal va avea dreptul să efectueze controale pentru a se asigura că cerințele prevăzute la art. 7 alin. (1) sunt respectate de orice SCR concurent.

(2) Obligația impusă prin prezentul articol nu se aplică în favoarea unui SCR concurent în cazul în care respectivul SCR nu respectă dispozițiile art. 6 sau 8 privind accesul neautorizat al transportatorilor principali la informații.

ARTICOLUL 5

(1) Transportatorii afiliați și orice alți furnizori de produse de transport aerian se vor asigura că datele pe care le pun la dispoziție unui SCR sunt corecte, nu induc în eroare, sunt la fel de clare și de cuprinzătoare ca și cele puse la dispoziție altor SCR. Aceste date vor da posibilitatea furnizorului de sistem să îndeplinească cerințele

privind criteriile de clasificare menționate în anexa nr. 1. Datele transmise prin intermediari nu vor putea fi manipulate de aceștia într-o manieră care să conducă la informații incorecte, confuze sau discriminatorii. Cerințele stabilite în prezentul alineat se aplică și serviciilor feroviare în ceea ce privește datele transmise pentru a fi incluse în afișajul principal.

(2) Furnizorul de sistem nu va putea să utilizeze datele menționate la alin. (1) într-o manieră care ar putea duce la oferirea de informații incorecte, confuze sau discriminatorii.

(3) Furnizorul de sistem va introduce și va procesa datele oferite de transportatorii afiliați cu egală grijă și promptitudine, sub rezerva constrângerilor impuse de metoda de încărcare a datelor aleasă de către fiecare transportator afiliat și de formatele standard utilizate de respectivul furnizor.

ARTICOLUL 6

(1) Facilitățile de încărcare a datelor și/sau de procesare oferite de un furnizor de sistem vor fi puse la dispoziție tuturor transportatorilor principali și afiliați, fără discriminare. În cazul în care există standarde general acceptate ale industriei de transport aerian, furnizorii de sistem vor oferi facilități compatibile cu acestea.

(2) Furnizorul de sistem nu va rezerva o anumită procedură de încărcare a datelor și/sau de procesare și nici o altă facilități de distribuție numai pentru unul sau mai mulți dintre transportatorii săi principali.

(3) Furnizorul de sistem se va asigura că facilitățile sale de distribuție sunt separate, în mod clar și verificabil, de inventarul său privat, precum și de facilitățile de management și marketing ale oricărui transportator. Separarea se va realiza fie logic, prin mijloace software, fie fizic, într-o asemenea manieră încât orice legătură între facilitățile de distribuție și facilitățile private să se realizeze numai printr-o interfață de tip „de la aplicație la aplicație”. În cazul în care există standarde general acceptate ale industriei de transport aerian, furnizorul de sistem va oferi interfețe compatibile cu acestea.

(4) Indiferent de metoda de separare adoptată furnizorul de sistem va pune interfața prevăzută la alin. (3) la dispoziție tuturor transportatorilor principali și afiliați în mod nediscriminatoriu, aceștia bucurându-se de un tratament egal în ceea ce privește procedurile, intrările și ieșirile din sistem.

(5) Furnizorul de sistem va urmări ca oricare dintre terții care furnizează în numele său toate sau o parte din facilitățile propriului SCR să respecte dispozițiile prezentului regulament.

ARTICOLUL 7

(1) a) Afișajele generate de un SCR vor fi clare și nediscriminatorii.

b) Furnizorul de sistem nu va afișa în mod intenționat sau din neglijență informații incorecte sau confuze în propriul SCR.

(2) Furnizorul de sistem are obligația:

a) să pună la dispoziție un afișaj sau afișaje principale pentru fiecare tranzacție individuală efectuată prin propriul SCR și să includă în acestea datele furnizate de transportatorii afiliați cu privire la orarele de zbor, tipurile de tarife și locurile disponibile, într-o manieră clară și cuprinzătoare, fără discriminare sau preferințe, în special în ceea ce privește ordinea în care sunt prezentate informațiile;

b) să ofere consumatorului, la cererea acestuia, un afișaj principal limitat numai la serviciile regulate sau la cele neregulate;

c) în compunerea și selectarea zborurilor pentru o anumită pereche de orașe în scopul includerii în afișajul principal, să nu facă nici o discriminare între aeroporturile care deservesc același oraș;

d) să asigure clasificarea opțiunilor de zbor în afișajul principal în conformitate cu prevederile anexei nr. 1;

e) să aplice criteriile folosite la clasificare, în mod nediscriminatoriu, tuturor transportatorilor afiliați.

(3) În cazul în care furnizorul de sistem oferă informații referitoare la tarife, afișarea va fi neutră și nediscriminatorie și va include cel puțin tarifele practicate pe toate zborurile transportatorilor afiliați incluși în afișajul principal. Sursa acestor informații va trebui să fie acceptată de transportatorii afiliați și de furnizorul de sistem implicat.

(4) Informațiile privind produsele combinate, referitoare, printre altele, la organizatorul călătoriei, tarife și disponibilități, nu vor fi incluse în afișajul principal.

(5) Nu se va considera o încălcare a prezentului regulament schimbarea de către un SCR a unui afișaj în scopul satisfacerii cerințelor specifice ale unui consumator.

ARTICOLUL 8

(1) Punerea la dispoziție a informațiilor dintr-un SCR, statistic sau în altă manieră, de către un furnizor de sistem se va face cu respectarea următoarelor cerințe:

a) informațiile asupra rezervărilor individuale identificabile se furnizează numai transportatorului sau transportatorilor aerieni care participă la serviciul vizat prin rezervarea respectivă și abonaților implicați în această rezervare. Informațiile de care dispune furnizorul de sistem, referitoare la rezervările individuale identificabile, se arhivează off-line (într-o bază de date cu acces restricționat) în termen de 72 de ore de la momentul în care a fost finalizată ultima formalitate aferentă rezervării individuale și se distrug după o perioadă de 3 ani. Accesul la aceste date nu este autorizat decât în caz de divergență cu privire la modul de facturare a serviciilor SCR;

b) orice date referitoare la marketing, rezervări sau vânzări se furnizează cu respectarea următoarelor condiții:

- (i) datele se oferă nediscriminatoriu și cu aceeași promptitudine tuturor transportatorilor afiliați și principali;
- (ii) datele pot acoperi și, la cerere, acoperă toți transportatorii afiliați și/sau abonații, dar nu vor include nici o informație personală privind un pasager sau o persoană juridică beneficiară și nici un fel de element care să permită, direct sau indirect, identificarea acestora;
- (iii) toate solicitările privind furnizarea unor astfel de date sunt tratate cu aceeași atenție și promptitudine, în funcție de metoda de transmitere aleasă de fiecare transportator;
- (iv) informațiile se comunică, la cerere, transportatorilor afiliați și/sau abonaților într-o manieră globală și în același timp selectivă din punct de vedere al pieței pe care aceștia își exercită activitatea;
- (v) un grup de companii aeriene și/sau de abonați este îndreptățit să cumpere datele în vederea unei prelucrări comune.

(2) Furnizorul de sistem nu va pune la dispoziție altor persoane care nu au legătură cu tranzacția informații personale referitoare la un pasager, fără acordul respectivului pasager.

(3) Furnizorul de sistem va asigura, prin mijloace tehnice și/sau prin măsuri de siguranță cuprinzând cel puțin mijloacele software, respectarea prevederilor alin. (1) și (2), astfel încât informațiile oferite de către sau create pentru transportatorii aerieni să nu poată fi accesate de unul sau de mai mulți transportatori principali, cu excepția situațiilor permise de prezentul articol.

ARTICOLUL 9

(1) Obligațiile furnizorului de sistem față de transportatori, stipulate la art. 3, 5, 6, 7 și 8, nu se vor aplica în cazul transportatorului al cărui SCR propriu, care funcționează în afara teritoriului României, nu oferă transportatorilor aerieni români un tratament egal cu cel prevăzut de prezentul regulament.

(2) Obligațiile transportatorilor principali sau afiliați, prevăzute la art. 4, 5 și 10, nu se vor aplica în cazul unui SCR controlat de unul sau de mai mulți transportatori aerieni străini în măsura în care, în afara teritoriului României, transportatorilor principali sau afiliați nu li se acordă de respectivul SCR un tratament echivalent cu cel prevăzut de prezentul regulament.

(3) Transportatorii aerieni principali sau afiliați care operează în România vor informa Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței cu privire la neaplicarea de către un SCR concurent, pe teritoriul altui stat, a unui tratament echivalent cu cel prevăzut în prezentul regulament, precum și cu privire la identitatea entităților care controlează respectivul SCR. În cazul în care constată o discriminare în înțelesul alin. (1) și (2), Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței va informa în acest sens toți furnizorii de sistem care funcționează în România, precum și transportatorii aerieni implicați.

(4) Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței poate solicita unui SCR care respectă prevederile prezentului regulament pe teritoriul României, dar care în afara teritoriului României nu acordă transportatorilor principali sau afiliați români un tratament echivalent cu cel prevăzut de prezentul regulament, să își modifice modul de operare, în scopul eliminării respectivelor discriminări.

ARTICOLUL 10

(1) Transportatorul principal nu va condiționa, direct sau indirect, utilizarea unui anumit SCR de către un abonat de primirea vreunui comision sau a altei facilități pentru vânzarea produselor de transport aerian disponibile pe zborurile sale.

(2) Transportatorul principal nu va solicita unui abonat, direct sau indirect, utilizarea unui anumit SCR pentru vânzarea sau emiterea de bilete pentru oricare dintre produsele de transport aerian oferite, direct sau indirect, de respectivul transportator.

(3) Orice condiție pe care un transportator aerian ar putea să o impună unui agent de turism atunci când îl autorizează să vândă și să emită bilete pentru produsele sale de transport aerian nu va putea să aducă atingere alin. (1) și (2).

ARTICOLUL 11

(1) Furnizorul de sistem va pune la dispoziție oricărui abonat, fără discriminare, toate facilitățile de distribuție ale unui SCR.

(2) Furnizorul de sistem nu va solicita unui abonat să semneze un contract de exclusivitate și nici nu va împiedica, direct sau indirect, un abonat să utilizeze ori să se aboneze și la alt sistem.

(3) O îmbunătățire a serviciului acordată unui abonat va fi oferită de furnizorul de sistem tuturor abonaților, fără discriminare.

(4) a) Furnizorul de sistem nu va impune condiții nejustificate în contractele cu abonații pentru a le permite utilizarea propriului SCR.

Abonatul va putea rezilia contractul încheiat cu un furnizor de sistem printr-un preaviz de cel puțin 3 luni, care nu va expira înainte de sfârșitul primului an al contractului. În acest caz furnizorul de sistem va avea dreptul să recupereze numai cheltuielile direct determinate de rezilierea contractului.

b) La rezilierea contractului furnizorul de sistem va recupera eventualele cheltuieli cu asigurarea echipamentului tehnic pus la dispoziție abonatului.

(5) Furnizorul de sistem va trebui să prevadă în fiecare contract încheiat cu abonatul următoarele condiții:

a) afișajul principal, care se conformează prevederilor art. 7, să fie accesat pentru fiecare tranzacție individuală, cu excepția cazului în care un consumator solicită informații referitoare la un singur transportator aerian sau doar la produse de transport aerian combinate;

b) abonatul să utilizeze datele puse la dispoziție prin SCR într-o manieră care să nu conducă la o prezentare incorectă, confuză sau discriminatorie a informațiilor către consumatori.

(6) Furnizorul de sistem nu va obliga un abonat să accepte o ofertă de echipament tehnic sau software, dar va putea cere ca echipamentul tehnic și software utilizate să fie compatibile cu propriul sistem.

ARTICOLUL 12

(1) a) În ceea ce privește informațiile furnizate printr-un SCR, abonatul va utiliza un afișaj neutru în conformitate cu art. 7 alin. (2), cu excepția cazului în care este necesar un afișaj special pentru satisfacerea solicitării unui consumator.

b) Nici un abonat nu va utiliza informațiile furnizate printr-un SCR într-un mod care să conducă la o prezentare incorectă, confuză sau discriminatorie a acestor informații către consumator.

c) Abonatul va efectua rezervări și va elibera bilete în conformitate cu informațiile conținute în sistemul de rezervare utilizat sau așa cum a fost autorizat de transportatorul implicat.

d) Abonatul va informa fiecare consumator despre orice schimbare de mijloc de transport pe ruta în cauză, despre numărul de escale prevăzute, identitatea transportatorului aerian care operează efectiv zborul și despre toate schimbările de aeroport necesare pe orice itinerar furnizat, în măsura în care aceste informații sunt afișate de SCR. Un abonat va informa consumatorul despre numele și adresa furnizorului de sistem, despre scopul procesării datelor, durata de păstrare a informațiilor individuale, precum și despre mijloacele prin care își poate exercita drepturile de acces la date.

e) Abonatul are obligația de a pune la dispoziție consumatorului o copie printată a afișajului unui SCR, în cazul în care nu i se oferă un afișaj paralel, care să prezinte imaginea afișată în acel moment abonatului.

f) Orice persoană are dreptul să aibă acces efectiv și gratuit la datele care o privesc, indiferent dacă aceste date sunt depozitate de un SCR sau de un abonat al acestuia.

(2) Abonatul va utiliza facilitățile de distribuție ale unui SCR conform anexei nr. 2.

ARTICOLUL 13

(1) a) Tarifele solicitate de un furnizor de sistem unui transportator afiliat vor fi nediscriminatorii, structurate în mod rezonabil în raport cu costul serviciului furnizat și utilizat și, în special, vor fi aceleași pentru un nivel similar al serviciului prestat.

Facturarea serviciilor unui SCR va fi suficient de detaliată pentru ca transportatorii afiliați să poată identifica exact ce fel de servicii au fost utilizate și tarifele solicitate pentru acestea; facturile aferente tarifulor de rezervare vor conține cel puțin următoarele informații pentru fiecare segment de călătorie:

- (i) tipul de rezervare SCR;
- (ii) numele pasagerului;
- (iii) țara de origine;
- (iv) codul IATA-ARC de identificare a agentului;
- (v) codul orașului;
- (vi) perechea de orașe care formează segmentul în cauză;
- (vii) data rezervării (a tranzacției);
- (viii) data zborului;
- (ix) numărul zborului;
- (x) codificarea statutului rezervării;
- (xi) tipul (clasa) de servicii;
- (xii) indicatorul de recunoaștere a numelui clientului (PNR);
- (xiii) codul de rezervare/anulare.

Informațiile cuprinse în factură se oferă pe suport magnetic. Tariful pentru informațiile cuprinse în factură, furnizate pe suport magnetic, nu trebuie să depășească costul suportului propriu-zis, majorat cu costurile pentru transportul acestuia.

Transportatorul aerian afiliat i se va oferi facilitatea de a fi informat când se efectuează orice rezervare sau tranzacție pentru care urmează să fie încasat un tarif de rezervare. Dacă un transportator decide să primească astfel de informații, acestuia i se va oferi și opțiunea de a refuza o rezervare sau o tranzacție, în afară de cazul în care rezervarea sau tranzacția a fost deja acceptată. În cazul unui astfel de refuz transportatorul aerian nu va fi tarifat pentru respectiva rezervare sau tranzacție.

b) Orice tarif solicitat unui abonat de către un furnizor de sistem pentru închirierea echipamentului sau pentru alt serviciu va fi nediscriminatoriu, structurat rezonabil în raport cu costul serviciului furnizat și utilizat și, în special va fi același pentru un nivel similar al serviciului. Primele de productivitate acordate abonaților de furnizorii de sistem sub forma reducerii taxelor de închiriere sau plății unor comisioane vor fi considerate ca făcând parte din costurile de distribuție ale furnizorilor de sistem și vor fi fundamentate pe segmentele pentru care biletele au fost eliberate. În cazul în care, sub rezerva prevederilor pct. 5 din anexa nr. 2, furnizorul de sistem nu știe dacă un bilet a fost sau nu emis, acesta va lua în considerare notificarea numărului de bilet primită de la abonat.

Facturarea serviciilor unui SCR va fi suficient de detaliată pentru ca abonații să poată vedea exact ce fel de servicii au fost utilizate și ce tarife au fost solicitate pentru acestea.

(2) Furnizorul de sistem va comunica părților interesate, inclusiv consumatorilor, la cerere, precizări privind procedurile în vigoare, tarifele și facilitățile oferite de sistem, inclusiv informații privind interfațarea, editarea și criteriile de afișare utilizate. Pentru consumatorii aceste informații se furnizează gratuit și privesc procesarea datelor individuale. Totuși prezenta dispoziție nu va obliga un furnizor de sistem să divulge informații care fac obiectul unui drept de proprietate, cum ar fi cele referitoare la software.

(3) Orice modificări ale nivelului tarifulor, ale condițiilor sau facilităților oferite, precum și motivele care au stat la baza acestor modificări vor fi comunicate tuturor transportatorilor afiliați și abonaților, fără discriminare.

ARTICOLUL 14

(1) Prevederile art. 7, ale art. 11 alin. (5) și ale anexelor nu se aplică în cazul unui SCR utilizat de un transportator aerian sau un grup de transportatori aeriieni:

- în biroul sau birourile proprii și la ghișeele de vânzare clar identificate ca atare; sau
- în vederea furnizării informațiilor și/sau a facilităților accesibile prin intermediul unei rețele publice de telecomunicații, asigurând identificarea furnizorilor de informații, în mod clar și fără întrerupere.

(2) În cazul în care un transportator aerian efectuează direct rezervarea, acesta va trebui să respecte toate obligațiile ce revin unui abonat conform prevederilor art. 12 alin. (1) lit. d) și f).

ARTICOLUL 15

(1) Furnizorul de sistem se va asigura că supravegherea conformității tehnice a propriului SCR cu cerințele art. 6 și 8 este realizată de un auditor autorizat independent, pe parcursul unui an calendaristic. În acest scop auditorul va avea acces, în orice moment, la toate programele, procedurile, operațiunile și memorizările efectuate pe calculatoarele sau sistemele informatice prin care furnizorul de sistem asigură distribuția facilităților sale. Fiecare furnizor de sistem va transmite Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, în

termen de 4 luni de la sfârșitul anului calendaristic luat în considerare, raportul de inspecție întocmit de auditor, însoțit de concluziile acestuia.

(2) Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței va analiza raportul prevăzut la alin. (1) și va dispune luarea măsurilor necesare pentru respectarea prevederilor prezentului regulament, inclusiv efectuarea unor controale și aplicarea de sancțiuni, în cazul în care se constată încălcări ale acestuia.

(3) Dacă în termen de o lună de la notificare vreunul dintre transportatorii afiliați emite obiecții cu privire la capacitatea auditorului de a realiza atribuțiile ce îi revin potrivit alin. (1), în următoarele două luni și după consultări cu auditorul, cu furnizorul de sistem și cu orice altă parte care este legitim interesată, Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței poate decide înlocuirea auditorului de către furnizorul de sistem.

ARTICOLUL 16

(1) În conformitate cu prevederile acestui articol prezentul regulament se aplică și în cazul includerii produselor de transport feroviar în afișajul unui SCR.

(2) Un furnizor de sistem poate decide să includă servicii feroviare în afișajul principal al propriului SCR.

(3) În situația în care furnizorul de sistem decide să includă produsele feroviare în afișajul principal al propriului SCR, va respecta cerințele prevăzute la art. 3.

(4) Un operator de transport feroviar este asimilat, după caz, unui transportator principal sau unui transportator afiliat, în sensul prezentului regulament, în măsura în care a încheiat un acord cu un furnizor de sistem pentru distribuirea produselor sale prin utilizarea afișajului principal al unui SCR sau în măsura în care propriul său sistem de rezervări este un SCR astfel cum este definit la art. 2 lit. f). Sub rezerva respectării dispozițiilor alin. (5), aceste produse se tratează ca produse de transport aerian și pot fi încorporate în afișajul principal al unui SCR în conformitate cu criteriile prezentate în anexa nr. 1.

(5) a) În cazul aplicării dispozițiilor pct. 1 și 2 din anexa nr. 1 la serviciile de transport feroviar, furnizorul de sistem va ajusta principiile de clasament în afișajul principal, ținând seama de necesitatea de a informa consumatorii într-un mod adecvat cu privire la serviciile feroviare care reprezintă o soluție concurențială alternativă la serviciile aeriene. Furnizorii de sistem pot clasifica serviciile feroviare care comportă un număr limitat de opriri scurte la fel ca serviciile aeriene fără escală.

b) Furnizorii de sistem vor defini criterii clare pentru aplicarea prezentului articol în cazul serviciilor de transport feroviar. Aceste criterii vor reflecta în primul rând durata călătoriei și vor avea în vedere necesitatea de a evita afișarea unui exces de informații. Criteriile se transmit Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, pentru informare, cu cel puțin două luni înainte de punerea lor în aplicare.

(6) În aplicarea prezentului articol orice referire la *zboruri* făcută în prezentul regulament este considerată că vizează, în mod egal, și *serviciile de transport feroviar*, iar orice referire la *produsele de transport aerian* este considerată că include și *produsele de transport feroviar*.

ARTICOLUL 17

Furnizorii de sistem care oferă facilități de distribuție pe teritoriul României sunt obligați să transmită Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, prin scrisoare recomandată, următoarele informații:

- a) adresa sediului central;
- b) adresa eventualelor filiale situate pe teritoriul României;
- c) persoanele fizice sau juridice care dețin controlul efectiv asupra furnizorului de sistem, cu indicarea cetățeniei, respectiv a naționalității, precum și a adresei acestora.

ARTICOLUL 18

(1) Prezentul regulament se aplică fără a prejudicia reglementările în vigoare referitoare la securitatea și protecția datelor sau a informațiilor.

(2) Beneficiarii drepturilor care decurg din prevederile art. 3 alin. (4), ale art. 6, 8 și 15 nu pot renunța la aceste drepturi pe cale contractuală sau prin alte mijloace.

ARTICOLUL 19

Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul regulament.

CRITERII de clasificare a zborurilor* în afişajul principal

1. În afara cazului în care un consumator solicită o ordine diferită pentru o tranzacție individuală, în afişajul principal al unui SCR clasificarea opțiunilor de zbor pentru ziua sau zilele solicitate se face în ordinea următoare:

a) zborurile directe, fără escale, între perechile de orașe implicate;
b) zborurile directe, cu escale, între perechile de orașe implicate, fără schimbare de avion sau de tren;
c) zborurile de conexiune.

2. Unui consumator trebuie să i se ofere cel puțin posibilitatea de a obține, la cerere, un afişaj principal cuprinzând o clasificare a zborurilor în ordinea cronologică a plecărilor sau a sosirilor și/sau în funcție de durata totală a călătoriei. În afara cazului în care un consumator solicită un afişaj special, afişajul principal trebuie să conțină o clasificare în ordinea cronologică a plecărilor pentru zborurile menționate la pct. 1 lit. a) și în funcție de durata totală a călătoriei pentru zborurile menționate la pct. 1 lit. b) și c).

3. În cazul în care un furnizor de sistem optează să afișeze, pentru orice pereche de orașe, informații referitoare la orele sau la tarifele transportatorilor neafiliați, fiind înțeles că aceste informații nu se pot referi la toți acești transportatori, astfel de informații trebuie prezentate într-un mod clar și corect, care să nu producă nici o discriminare între transportatorii afișați.

4. În situația în care, în baza datelor cunoscute de un furnizor de sistem, informațiile privitoare la numărul serviciilor aeriene regulate directe și la identitatea transportatorilor aerieni implicați nu sunt considerate complete, acest fapt trebuie să fie semnalat în mod clar în afişajul corespunzător.

5. Zborurile, altele decât serviciile aeriene regulate, vor fi clar identificate.

6. Zborurile cu escale pe rută vor fi clar identificate.

7. În cazul în care zborurile sunt asigurate de un transportator aerian, altul decât cel indicat prin codul de identificare a transportatorului aerian, operatorul care asigură efectiv zborul trebuie să fie clar identificat. Această solicitare este obligatorie în toate cazurile, cu excepția aranjamentelor încheiate ad-hoc, pe termen scurt.

8. Furnizorul de sistem nu va utiliza spațiul unui ecran dintr-un afişaj principal în așa fel încât să ofere un loc excesiv de important unei anumite opțiuni de voiaj sau prezentând opțiuni de călătorie nerealiste.

9. Sub rezerva pct. 10 se aplică următoarele principii:

a) în cazul serviciilor directe nici un zbor nu va figura mai mult de o dată într-un afişaj principal;

b) în cazul serviciilor cu tronsoane multiple, care implică o schimbare de aeronavă, nici o combinație de zboruri nu va figura mai mult de o dată într-un afişaj principal;

c) zborurile care implică o schimbare de aeronavă sunt tratate și afișate ca zboruri de conexiune, câte o linie pentru fiecare tronson operat de o aeronavă.

Cu toate acestea, printr-un SCR se va emite numai un cupon de zbor și se va taxa o singură rezervare în cazul în care astfel de zboruri sunt operate de un singur transportator, utilizând același număr de zbor, iar transportatorul aerian respectiv solicită un singur cupon de zbor și o singură rezervare.

10. 1) În cazul în care transportatorii afiliați s-au asociat sau au încheiat alte aranjamente care, conform contractului, prevăd că 2 sau mai mulți dintre ei își asumă responsabilități distincte în ceea ce privește oferirea și vânzarea produselor de transport aerian pentru un zbor sau o combinație de zboruri, termenii *zbor* (pentru servicii directe) și *combinație de zboruri* (pentru servicii cu tronsoane multiple), utilizați la pct. 9, vor fi interpretați într-un mod care să permită ca fiecare transportator implicat — nu mai mult de 2 — să figureze separat pe afişaj, cu codul său de identificare ca transportator.

2) În cazul în care sunt implicați mai mult de 2 transportatori, transportatorul care asigură efectiv zborul îi va desemna pe cei 2 transportatori care urmează să beneficieze de prevederile pct. 10. 1). În absența unor informații suficiente din partea transportatorului care asigură efectiv zborul, furnizorul de sistem îi va desemna pe cei 2 transportatori, pe o bază nediscriminatorie.

11. Afişajul principal va include, în măsura posibilului, zborurile de conexiune cu serviciile regulate care sunt operate de transportatorii afiliați și pentru construcția cărora sunt utilizate cel puțin 9 puncte de conexiune. Furnizorul de sistem va accepta orice cerere a unui transportator afiliat pentru a include un zbor indirect, cu condiția ca lungimea rutei să nu depășească 130% din distanța ortodromică ce separă cele două aeroporturi sau cu condiția ca aceasta să nu conducă la excluderea zborurilor cu o durată totală a timpului de călătorie mai scurtă decât a zborului indirect respectiv.

*) Referirile la termenul *zboruri* din prezenta anexă au în vedere și prevederile art. 16 alin. (6) din regulament.

UTILIZAREA facilităților de distribuție de către abonați

1. Abonatul va ține o evidență precisă a tuturor operațiunilor de rezervare efectuate printr-un SCR. Această evidență implică în special extrasul numerelor de zbor, numerelor de identificare a rezervărilor, datei de călătorie, orelor de plecare și de sosire, statutului tronsoanelor de zbor, numelui și inițialelor pasagerilor, cu adresa și/sau cu numărul lor de telefon, și al categoriei de tarifare. În cazul rezervării sau anulării de spațiu abonatul va avea grijă ca numărul de identificare a rezervării să corespundă tarifului plătit de pasager.

2. Abonatul nu va efectua, în mod deliberat, o dublă rezervare pentru unul și același pasager. În cazul în care nu este disponibil un spațiu confirmat care să răspundă alegerii clientului, pasagerul poate fi pus pe o listă de așteptare pentru zborul în cauză (dacă o listă de așteptare este disponibilă) și confirmat pentru un zbor alternativ.

3. În cazul în care un pasager anulează o rezervare, abonatul trebuie să elibereze imediat spațiul respectiv.

4. În cazul în care un pasager modifică itinerarul, abonatul va avea grijă ca spațiul și toate serviciile conexe oferite în legătură cu acest spațiu să fie anulate în momentul în care sunt efectuate noile rezervări.

5. În măsura posibilului abonatul va solicita sau va efectua toate rezervările aferente unui itinerar dat, precum și toate modificările ulterioare privitoare la acest itinerar, prin intermediul unui singur SCR.

6. Nici un abonat nu va solicita sau nu va vinde spațiu pe o companie aeriană decât dacă este solicitat de către un consumator.

7. Abonatul veghează ca fiecare bilet să fie eliberat în funcție de situația rezervării fiecărui tronson și conform termenelor aplicabile. Abonatul nu va elibera un bilet care să menționeze o rezervare confirmată și un zbor determinat fără să fi obținut confirmarea respectivei rezervări.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro